

עפ"ת 30817/03/14 - יורם אלפר נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים
עפ"ת 30817-03-14 אלפר נ' מדינת ישראל
ת.ז. תת"ע 3982-10-13
067152413

27 מרץ 2014

בפני כב' השופט רענן בן-יוסף
המערער יורם אלפר
נגד מדינת ישראל
המשיבה

נוכחים:

ב"כ המערער - עו"ד אלירן בלוטמן ממשרד עו"ד אלעד שור

ב"כ המשיבה - עו"ד רוני מודריק

המערער הופיע

[פרוטוקול הושמט]

פסק דין

נגד המערער נרשם דו"ח הזמנה לדין על כך שביום 09.09.13 בסמוך לשעה 11:07 בצומת רחובות שד' המעפילים ומרגולין בת"א לא ציית לתמרור מס' 302, הוא המחייב לעצור ולתת זכות קדימה.

העבירה שיוחסה למערער היא על תקנות 64(ד) ו-22(א) לת"ת.

המערער כפר במיוחס לו וטען כי בנוסף לכך שעצר כפי שהסכים השוטר בדו"ח, גם נתן זכות קדימה לעמדת איש המשטרה עורך הדו"ח, ולימים מי שהיה עד התביעה מס' 1 והיחידי, רס"מ אלכס כץ, לא נתן המערער זכות קדימה לאופנוע שחצה את דרכו.

ההגנה העידה את המערער וכן נוסע שהיה עמו, עד הגנה 2 - אפרים משה. בית משפט קמא, על סמך ראיות עדות עד התביעה היחיד, ושני עדי ההגנה, ביקר את עדות איש המשטרה, דחה את גרסת עדי ההגנה והרשיע את המערער בעבירה שיוחסה לו.

בית משפט קמא בפירוש קבע את קביעותיו, קביעות העובדה על סמך ממצאי מהימנות. באשר לעד התביעה השוטר, אמר בעמ' 10 להכרעת הדין **"עד התביעה הותר רושם אמין. העד ערך דו"ח מפורט, המתייחס לכל יסודות העבירה, ת/1"**. כן אמר **"מהימנה על ידי עדותו של עד התביעה, שהייתה חד-משמעית ונעדרת סתירות"**. לעומת זאת, באשר למערער ולעד ההגנה שלו, אמר **"עד ההגנה היה עד מעוניין. הנאשם הסיע אותו והביאו לבית המשפט"**. בנוסף **"הנאשם סתר עצמו..."**. בית משפט קמא אפוא, במצב של עדות מול עדות, קבע קביעות עובדה על סמך ממצאי מהימנות כפי שהוא מוסמך לעשות, והרשיע את המערער.

כאן המקום לציין, שעורך הדו"ח, השוטר עת/1, רשם בעת עריכת הדו"ח כי פנה אליו אזרח, לכאורה עד אובייקטיבי, והציע למסור את עדותו בפרשה. מסר את פרטיו לשוטר.

אותו איש לא נחקר על-ידי עורך הדו"ח, לא נחקר מעולם, לא זומן כעד תביעה ונכון, גם לא זומן כעד ההגנה, למרות שפרטיו רשומים היו לפני ההגנה.

בית משפט קמא גם לעניין זה התייחס, וקבע בעמ' 11 להכרעת הדין מספר קביעות: האחת, שההלכה היא **"כי התביעה אינה חייבת לכלל הראייה המקסימאלית"**, האחרת, **"מאידך, רשאי היה הנאשם לזמנו להעיד להגנתו"**. כן הסתמך בית משפט קמא על ע"פ 393/05 בחיפה, שאמר ש**"בשיטת המשפט הנהוגה אצלנו, בעלי הדין, הם הקובעים אלו עדים יעידו מטעמם, ואין זה עניינו של בית המשפט להחליט עבורם. בסופו של דבר, בעל דין שלא יעיד את כל עדיו מסתכן בכך שאין די בעדים, כדי להוכיח את הטענות שהוא חייב בהוכחתן"**.

לאחר ההרשעה גזר בית משפט קמא את דינו של המערער לקנס בסך ₪ 1,200 בתשלומים ופסילה של שלושה חודשים לשלוש שנים.

הערעור הוא על הכרעת הדין.

עיקר טענתו של המערער הוא שבית משפט קמא שגה בכך שלא קבע שקיים היה מחדל חקירתי קשה בכך שהעד הפוטנציאלי, זה שמסר פרטיו לשוטר כץ, לא נחקר ולא הועד על-ידי התביעה, ובכך נוצר מצב של חוסר ראייתי. ב"כ המערער הפנה לספרו של קדמי **"על הראיות"** חלק רביעי עמ' 1980 ולפס"ד שנתן בית משפט זה.

הנני סובר שיש לקבל את הערעור והנני מזכה את המערער מכל אשמה. דעה זו בעניין כזה הבעתי יותר מפעם אחת בעבר, אבל עתה אוכל לתלות את פסק הדין באילנות גבוהים, ואפנה לע"פ 5019/09 **דביר חליאוה נ' מדינת ישראל** (20.08.13) בעיקר מפיו של כב' השופט מלצר ואף לתוספתו של כב' השופט רובינשטיין. והרי מספר ציטוטים המלמדים על כך, החל מפסקה 40 לפסק הדין.

בפסיקה נקבע לא אחת כי **"במקרים שבהם התגלו מחדלים בחקירת המשטרה - ואפילו מחדלים חמורים - אין הדבר מוביל בהכרח לזיכוי הנאשם. על בית המשפט לבחון האם בשל המחדלים האמורים עולה חשש כי קופחה הגנתו של הנאשם, כיוון שנתקשה להתמודד כראוי עם חומר הראיות העומד נגדו, או להוכיח את גרסתו שלו...פעמים רבות, והדבר מתרחש כמעט מדי יום ביומו, נאלצים בתי המשפט לברר את אשמתם של נאשמים על בסיס עמדת מהימנותם של עדים, שכן אין בנמצא ראיות פורנזיות, או ראיות אובייקטיביות אחרות...לעיתים, לא זו בלבד שבירור האשמה נשען על התרשמות מעדים, אלא שהערכאה המבררת נדרשת לעשות כן, כאשר מונחות בפניה רק 'עדות מול עדות' או 'גרסה מול גרסה' ואין עדים ישירים בנוסף לקרבן**

ולעברייך לכאורה... חשוב גם לומר את מה שהוא בבחינת המובן מאליו: כאשר בית המשפט דן נאשם במצב שבו כל מה שיש בפניו הוא גרסת עד מול גרסת הנאשם - על בית המשפט לא לשאול את עצמו לצרכי הרשעה מי מבין השניים מהימן יותר - האם העד, או הנאשם, אלא לשאול עצמו האם מהימנות גרסתו של העד - עדיפה על פני מהימנות גרסת הנאשם עד כדי כך שלא נותר אפילו ספק סביר באשמתו של הנאשם... מבחינת דיני הראיות כשלעצמן - אין מניעה להרשיע אדם על סמך עדות יחידה... עם זאת, העובדה שהדבר אפשרי, אין משמעותו שהדבר רצוי, וגילויין של אותות האמת הנזכרים בסעיף 53 לפקודת הראיות איננו בגדר מלאכה פשוטה, כאשר חורצים את גורלו של אדם".

עוד נאמר בפסקאות 42 ו-43 "מן האמור לעיל עולה, כי כאשר ניתן, במאמץ סביר, לאסוף ראיות נוספות, ובמיוחד ראיות של עדים ישירים באירוע, או ראיות אובייקטיביות מטבען - הרי שיש מוצא מאותו הכרח עליו דיברתי לעיל. במצבים שכאלה, המשטרה נדרשת להשיג את הראיות הנוספות, וזאת בדרך של זימון העדים הרלוונטיים, או בדרך של יציאה מחדר החקירות לתיעוד הממצאים בזירה... נקבע במקום אחר כי כאשר מדובר בדיני נפשות, יש לנקוט בכל הליך חקירתי מתאים בגדרי החוק שיכול לסייע בחשיפת האמת".

בפסקה 47 לפסק הדין נאמר כך: "כנגד הפרופוזיציה שהוצגה לעיל, ניתן לכאורה לטעון כי כפי שהיו המשטרה והפרקליטות יכולות לאתר את העדים הפוטנציאליים במעמד סביר - כך הייתה יכולה לעשות גם הסנגוריה. טענה זו דינה להידחות משלושה טעמים מרכזיים..." ובית המשפט אכן מצטט שלושה טעמים, בהם הציטוט שהחובה לחקור ולאסוף ראיות רלוונטיות מוטלת בראש ובראשונה על רשויות האכיפה. תפקידן של המשטרה ושל הפרקליטות איננו להאשים חשודים או להרשיע נאשמים, אלא לאסוף ראיות לצורך חשיפת האמת.

גם שני הנימוקים הנוספים יש להם חשיבות, אך מאחר והדברים כתובים בפסק הדין של בית המשפט העליון, אפנה את הצדדים לשם ולא אאריך יותר משהארכתי, והארכתי הרבה.

התוצאה היא שלמרות שעסקינן בקביעות עובדה שנקבעו על סמך ממצאי מהימנות של בית משפט קמא, שאין דרכה של ערכאת הערעור להתערב בהן, מצאתי שבמקרה זה יש להיעתר לערעור. עסקינן במחדל חקירתי חריף וממשי הפוגע ביכולתו של הנאשם להתגונן ולא בחוסר ראייתי בלבד, כפי שסבר בית משפט קמא, שאין לו משקל.

המערער זכאי.

ניתן והודע היום, כ"ה אדר ב' התשע"ד, 27/03/2014, במעמד הנוכחים.

רענן בן-יוסף, שופט

הוקלד על ידי נופר דויד